

Juglans (Ořešák)

čeleď: Juglandaceae

Stromy se dožívají zhruba 100 let. Plody jsou náchylné na mráz a listy na spálení. Proto se doporučuje pěstování ve skupinách. Listy jsou lichozpeřené. Oblast pod stromem není příliš plodná, listy ořešáku vylučují látky zabraňující klíčení semen a zpomalování růstu. Při dešti se z nich smývá a dostává se do půdy. Kvete v jehnědách.

Vyhovuje mu těžká, vlhká a výživná půda.

Množíme semeny, nejčastěji ale roubováním nebo očkováním.

Juglans ailanthifolia (Ořešák Sieboldův)

synonyma: *J. sachalinensis*, *J. sieboldiana*

oblasti: Asie, Japonsko, Maine, Massachusetts, Rhode Island, Severní Amerika, Střední Severní Amerika, SV USA, USA, V Asie

Pochází z Japonska. Patří mezi opadavé rostliny. Dorůstá výšky i šířky až 20m. Borka má šedohnědou barvu a rozpraskaný povrch. Mladé výhony má chlupaté a lepkavé. Listy jsou lichozpeřené a tvoří je až 19 lístků tmavězelené barvy s pilovým okrajem a vejčítým tvarem se špičkou. Samčí květy mají zelenou barvu a tvoří převislé jehnědy délky až 30cm. Samičí jsou červené. Plodem je hnědý ořech v zelené lepkavé slupce ve tvaru rugbyového míče. Existují vnitrodruhové taxony:

-

var. *cordiformis*

Juglans australis

synonyma: *J. brasiliensis*

Juglans boliviana

synonyma: *J. nigra* var. *boliviana*, *J. peruviana*

oblasti: Bolívie, Jižní Amerika, Z Jižní Amerika

Juglans brasiliensis

Juglans californica

oblasti: JZ USA, Kalifornie, Severní Amerika, Střední Severní Amerika, USA

Existuje vnitrodruhový taxon:

-
var. hindsii

Juglans cinerea (Ořešák popelavý)

synonyma: Wallia cinerea

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Česká Republika, Delaware, Evropa, Georgia, Indiana, Iowa, J Morava, J USA, Jižní Karolína, JV USA, Kanada, Kentucky, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Morava, New Hampshire, New Jersey, New York, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, S Severní Amerika, S USA, Severní Amerika, Severní Karolína, Střední Evropa, Střední Kanada, Střední Severní Amerika, Střední USA, SV USA, Tennessee, USA, V Kanada, V USA, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Pochází ze Severní Ameriky. Ořechy jsou o polovinu větší než vlašské a mají výraznou chuť. Na spodní straně mají 2 přehrádky. Slupka ořechu je lepkavá.

Juglans hindsii

synonyma: J. californica var. hindsii

oblasti: JZ USA, Kalifornie, Oregon, Severní Amerika, Střední Severní Amerika, SZ USA, USA

Juglans hirsuta

Juglans honorei

Juglans jamaicensis

oblasti: Jamajka, Karibik, Portoriko, Střední Amerika, Velké Antily

Juglans major

synonyma: J. microcarpa var. major, J. rupestris var. major

oblasti: Arizona, J USA, JZ USA, Nové Mexiko, Oklahoma, Severní Amerika, Střední Severní Amerika, Střední USA, Texas, USA, Utah, Z USA

Pochází z Arizony, USA. Existuje vnitrodruhový taxon:

-
var. glabrata

Juglans mandshurica (Ořešák mandžuský)

synonyma: J. cathayensis, J. cathayensis var. formosana, J. collapsa, J. draconis, J. formosana, J.

stenocarpa

oblasti: Asie, Čína, JV Sibiř, Korea, Rusko, S Asie, S Rusko, Sibiř, SV Čína, V Asie, V Čína, V Sibiř

Roste v Mandžusku, poamuří a Koreji.

Juglans mexicana

Juglans microcarpa (Ořešák drobnoplodý)

synonyma: *J. rupestris*

oblasti: J USA, Kansas, Nové Mexiko, Oklahoma, Severní Amerika, Střední Severní Amerika, Střední USA, Texas, USA

Existuje vnitrodruhový taxon:

-

var. *stewartii*

Juglans mollis

Juglans neotropica

synonyma: *J. columbiensis*, *J. equatoriensis*, *J. granatensis*

Juglans nigra (Ořešák černý)

synonyma: *Wallia nigra*

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Česká Republika, Delaware, Evropa, Florida, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, J Morava, J USA, Jižní Dakota, Jižní Karolína, JV USA, Kanada, Kansas, Kentucky, Kolorado, Louisiana, Maine, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Morava, Nebraska, New Hampshire, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, S Severní Amerika, S USA, Severní Amerika, Severní Dakota, Severní Karolína, Střední Evropa, Střední Kanada, Střední Severní Amerika, Střední USA, SV USA, Tennessee, Texas, USA, V Kanada, V USA, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Pochází z východu Severní Ameriky. Patří mezi opadavé rostliny. Kořenový systém má vyvinutý řádný kulový kořen i dostatečně silné a dlouhé vedlejší kořeny s bohatým vlásením. Dorůstá šířky 20m a výšky 25 - 45m v kuželovém, později zakulaceném tvaru. Kůra je v mládí šedohnědá a poměrně hladká, později se vytváří podélně rozpukaná borka, která se zbarvuje téměř do černa. Listy jsou lichozpeřené, tvoří je až 23 lístků úzce vejčitého nebo kopinatého tvaru se špičkou. Dorůstají délky 40 - 60cm. Kvete zelenými květy. Samčí jsou jehnědy o délce 8 - 12cm, vyrůstají na větvičkách z předchozího roku. Samičí květy jsou uspořádané do chudokvětých hroznů. Plodem je kulovitá peckovice o průměru 4 - 5cm obsahující tlustostěnný ořech, který je na povrchu rýhovaný. Dužnatá vrstva je velmi aromatická a při jejím kontaktu s pokožkou dochází ke vzniku žlutých či hnědých látek, způsobených chemikálií zvanou juglon, která je typická pro většinu ořešáků. Plody mohou růst samostatně nebo po 2 - 3ks. Dozrávají v září nebo říjnu a opadají spolu s listy. Využívají

se k výrobě šperků. Na spodní straně má 4 přehrádky. Ohromný exemplář zasazený po roce 1820 najdete na nádvoří zámku Opočno.

Koruna může být upravována řezem. Vystříhejte se však stříhání v zimě a na jaře, protože by strom přišel o velké množství mízy. Doporučuje se naopak řez v době léta.

Juglans olanchana

synonyma: *J. guatemalensis*, *J. pyriformis*

Juglans peruviana

Juglans pyriformis

Juglans regia (Ořešák královský)

synonyma: *J. duclouxiana*, *J. fallax*, *J. kamaonia*, *J. orientis*, *J. regia* subsp. *fallax*, *J. regia* var. *kamaonia*, *J. regia* var. *sinensis*, *J. sinensis*

oblasti: Arménie, Asie, Balkánský poloostrov, Česká Republika, Čína, Evropa, Himálaj, Idaho, Indočína, J Evropa, JV Asie, JV Evropa, JZ Asie, JZ USA, Kalifornie, Kanada, Kavkaz, Malá Asie, Michigan, Myanmar (Barma), Německo, New York, Ontario, Polsko, S Evropa, S Severní Amerika, Severní Amerika, Střední Asie, Střední Evropa, Střední Severní Amerika, SV USA, SZ USA, Švýcarsko, Turecko, USA, V Asie, V Kanada, Washington, Z Asie

Pochází z oblastí od Malé Asie až po Himaláj. Patří mezi opadavé větrosnubné rostliny. Dorůstá výšky 20 - 25 (i 30)m a do šířky kolem 20m. Zásadně se nedoporučuje nějakým způsobem zasahovat do koruny. Měla by být ponechána růstu tak jak sama potřebuje. Borka je hladká, rozpraskaná, šedé barvy. Listy jsou dlouhé do 40 (i 45)cm, lichozpeřené, tvořené z 5 - 9 lístků tmavězelené barvy, obvejčitého tvaru se špičkou. Kvete v převislých jehnědách barvy žlutozelené. Samčí jsou delší, dorůstají délky 10 - 12cm a samičí kratší, do 5cm. Vlastní plod světlehnědé barvy velikosti až 5cm je pak ukrytý v hladkém kožovitém obalu. Začnou se vytvářet nejdříve po 10ti letech. Obsahují vodu, olej, bílkoviny, Ca, P a Fe. Z vitamínů jsou zastoupeny A, B₁, B₂ a P, malé množství C. Existují vnitrodruhové taxony:

-

var. *connata*

- malé kamenáče

-

var. *durissima*

- velké kamenáče

- 'Jupiter'

-

subsp. *fallax*

(Ořešák královský klamný) - plod má hladkou skořápku bez vnitřních přepážek

-

var. *fertilis*

- polopapíráky

- 'Apollo' - plody 4,3 - 4,4 x 3,7 - 3,9 x 3,5 - 3,6cm; jádro světležluté; středně raný, plodnost středně velká až velká

- 'Bohumil' - plody středně velké až velké, chutné, skořápka slabá až střední; rychlý růst; raný až

středně raný, plodnost střední

- 'Jupiter' - jádro skořicové, středně dobře lušitelné, vhodné pro okamžitou spotřebu (postupně hořknou); středně raná až pozdní
- 'Kardinál' - červené středně velké jádro se středně tlustou skořápkou a lehkou lušitelností, chutné; středně raný až pozdní; plodnost střední až velká
- 'Lake' - eliptický; jádro žluté
- 'Mars' - pozdně rašící, bohatě plodící; široce vejčitý až oválný, nápadná špička; světlé jádro, nasládlé, dobře lušitelné
- 'Saturn' - obvejčitý, drobná špička
- 'Seifersdorfský' - ranné rašení; kulatý až oválný; jádro světležluté, sladké, dobře lušitelné
- 'Senický' - polovzpřímený habitus; ranné rašení, samčí květy kvetou dříve než samičí; tlustá skořápka
- 'Sychrov' - ranné rašení; středně tlustá skořápka, jádro střední červené, sladké
- 'Viktoria'/'Victoria' - ranné až středně ranné rašení; široce vejčitý; velké plody, světlehnědé jádro
- 'Vilém' - středně ranné až pozdní rašení; středně tlustá skořápka; široce lichoběžníkový, nahořklé jádro

-

var. laciniata

- stříhanolisté

-

var. macrocarpa

- velké křapáče

-

var. maxima

- obrovské křapáče

-

var. racemosa

- hroznovité křapáče

-

var. rubra

- červená jádra

-

var. tenera

- papírky
- 'Titmouse'

Vyhovuje mu humózní hluboká a propusná půda se zásaditým pH a plné slunce. Je mrazuvzdorný až do -30°C. Listy se nedávají do kompostu. Řez je možný pouze na konci zimy, poškozené větve na konci léta.

Juglans sigillata

Juglans soratensis

Juglans steyermarkii

Juglans venezuelensis

Juglans x bixbyi

oblasti: J USA, Severní Amerika, Střední Severní Amerika, Texas, USA

Juglans x intermedia

oblasti: Severní Amerika, Střední Severní Amerika, USA, V USA, Virginie

Juglans x quadrangulata

oblasti: Massachusetts, Severní Amerika, Střední Severní Amerika, SV USA, USA

Juglans x sinensis (Ořešák čínský)

oblasti: Asie, Čína, V Asie

Kříženec

J. mandshurica

a

J. regia

. Roste v podobě menšího stromu s korunou užší ve spodní části. Listy jsou dlouhé do 50cm, dlaniťé, lístky vejčité, dlouhé do 15cm, tuhé, špičaté, celokrajné, matně zelené, na spodní straně hnědozelené, centrální lístek dlouze řapíčkatý, žilnatina na spodní straně ochlupená. Plodem je 4 - 5cm dlouhý hluboce brázditý ořech.

Juncus digitatus

oblasti: JZ USA, Kalifornie, Severní Amerika, Střední Severní Amerika, USA

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K635.php>

<http://ovoce-zelenina.atlasrostlin.cz/oresak-vlassky>

<http://www.2zskolin.cz/stromy/11/oresak.html>

<http://www.garten.cz/a/cz/3160-juglans-regia-oresak-kralovsky/>

<http://www.rostliny.net/>